

Tapautui omassa piirissämme

Salmilaiset piirakantekijät rouvat Nasti Ronkainen ja Faina Front valmistamassa karjalaisia herkuja Geneven Suomi-iltaan.

Tasavallan presidentti on 2. 5. 1969 suonut kauppaneuvoksen nimen ja arvon toimitusjohtaja, ekonomi Juho Törhösellle Nurmeksesta. Kauppaneuvos Törhönen on syntynyt 16. 2. 1906 Repolassa, mistä jo lapsuudessaan siirtyi Nurmekseen. Ylioppilaaksi hän tuli Nurmeksen Yhteiskoulusta v. 1926 ja valmistui ekonomiksi kauppa- ja korkeakoulusta v. 1928. Mainitusta vuodesta lähtien kauppaneuvos Törhönen on toiminut Nurmeksen Kauppa-Osakeyhtiön palveluksessa, aikaisemmin konttoripäällikkönä ja prokuristina sekä vuodesta 1943 apulaisjohtajana ja vuodesta 1951 toimitusjohtajana. Samana vuonna hänet valittiin myös Nurmeksen Rauta-Osakeyhtiön toimitusjohtajaksi.

— Yrittäjien vakuutuksen yhtiökokouksessa hallintoneuvoston uusiksi jäseniksi valittiin toimitusjohtaja Mikko Mattinen ja kauppaneuvos Pirkko Arola.

— Banaanikärpäsien jättiläiskromosomien elektromikroskooppista rakennetta käsitteli fil. lis. Marja Simon-suuri-Sorsa väitöskirjassaan. Väitöstilaisuus pidettiin tiistaina Helsingin yliopistossa.

SUOJARVELÄISET: Helsingin Suojärvi-seura temppaus onnistuneesti 13. 5. 69. Kansallisteatterin pienen näyttämön 310 paikkaa täyttyi viimeistä sijaa myöten karjalaa pakisevasta rahvaasta. Joukolla katseltiin »Ministerin toukokuu»-näytelmä ja väliajalla ruputeltiin kotoisesti. Seuran kassaan saatiin melkoinen rahamöykky. Suurin kunnia on Veera Kujanpään, jolla lisäksi oli vahvoja apuniekkoja, erinomaisia »myyntimiehiä». — Sirkka Lindgren, Nadja Heiskanen, Martti Tava, Unto Kuutti, Niilo Prähky ja Kosti Pamilo.

Maisteri Tuovi Monola on suorittanut filosofian lisensiaatin tutkinnon Helsingin yliopistossa. Hän käsitteli lisensiaattitutkielmassaan aihetta »Aino Kallaksen ja Marja-Liisa Vartion proosarytmin vertaileva analyysi».

Lisensiaatti Monola tunnetaan ortodoksisen lyriikkaan erikoisuutena lausuntataiteilijana. Hän on pitänyt lausuntailtoja, laatinut useita radio- ja tv-ohjelmia, kirjoittanut artikkeleita alaltaan ja opettanut puheilmaisua ONL:n kerhoille. Hänen harrastuksistaan mainittakoon toiminta Logonomiyhdistyksessä, Suomen Puheterapeuttiliitossa, Logopedis-Foniatriisessa yhdistyksessä ja Helsingin Kalevalaisissa Naisissa. Lisensiaatti Monola on työskennellyt v. 1956 Helsingin yliopiston fonetiikan laitoksen assistenttina. Tuovi ei ole unohtanut myös karjalaisen perinteen vaalimista. Hän on Keravan Karjalaisseuran puheenjohtaja. Hän haluaa tehdä Keravasta kyykkäilijän kauppalaan. Tässä mielessä joukko Keravan karjalaisia vieraili viime vuonna kyykän »ykköskentällä» Seurasaareissa. 3. 6. 69 hänen kutsumanaan Keravan kansalaiskoulun kentällä vierailivat ohjaajina B. Karpela ja Heikki Porokoski. Paikalla oli toistakymmentä kyykkäkärpäsien puremaa karjalaisista miehistä ja naisista. Kokeiltiin ja oteltiin tosi mielessä. Tuovi itse iski haararit päällä antaen muille esimerkkiä. Mikäli hän ilmestyi Kuopioon 14. 9. 69 mieskohtaisiin kyykän mestaruuskisoihin, moni miehinen mies saisi »rätshinäkuumeen», eikä suotta, arvelee lehtemme nimimerkki »Briha».

— Yhtäkkiä tulee virpomisesta tai kyykkäpelistä koko kansan eikä vain karjalaisten tapa. (Aarno Piltz).

Valtimon Vasaman suojärveläissyntyinen hiihtäjätyttö Kaija Härkin heitti sunnuntaina Sotkamossa kansallisissa yleisurheilukilpailuissa keihäässään uuden naisten Pohjois-Karjalan piiriennätyksen 42.00 m.

— Ilomantsin kansalaisopiston yhteyteen aiotaan perustaa kanteleensoittoyhdytys ensi syksynä, lausui rehtori Jyrki Härkönen. Kannatettava yritys, lausumme me.

MERKKIPÄIVÄ

— Kuuluisan suojärveläisen Bomban talon ent. isäntäväki Aleksanteri Poresvuo ja Siiri, o.s. Lauronen, viettävät kultahäitään Kuopiossa 30. 7. -69.

— 95 vuotta täyttää Paraskeva Rantsi, o.s. Putsettaja, 31. 7. -69 Kuopiossa. Hän on kotoisin Salmista.

— 85 vuotta täyttää Natalia Okulov, o.s. Maksimov, 25. 8. -69 Maaningalla. Hän on kotoisin Aunuksesta.

— 80 vuotta täytti juhannuspyhinä kapteeni Jukka Tirranen Helsingissä. Hän on todellinen Inkerin »heimopäällikkö». Jukka syntyi 22. 6. 1889 Lempaalassa. V. 1919 hän otti osaa P. Inkerin vapaajoukkojen toimintaan pataljoonan komentajana ja eräässä vaiheessa rykmentin vt. komentajana. Myöhemmin hän on monella eri tavalla toiminut Suomeen siirtyneiden Inkerin heimopakolaisten hyväksi. Hän on tuntenut syvää kiintymystä karjalaisiin.

Niilo Seppänen

— 70 vuotta täytti kauppias Niilo Seppänen 20. 5. -69 Vaasassa. Hän on syntynyt Vuokkiniemellä Vienan Karjalassa. Olosuhteiden pakosta hän joutui lopullisesti jättämään kotiseutunsa vuonna 1920 ja etsimään muualta elämisen mahdollisuuksia. Monen muun silloisen eteenpäin haluavan nuoren lailla oli hänenkin pyrittävä luomaan pohjaa elämälleen sangen vajavaisin koulutiedoin ja kartutettava taitojaan käytännössä ja kokemusten koulussa. Hän toimi myyntimiehenä Teuvalla serkkunsa Pekka Matisen omistamassa liikkeessä vuosina 1922—28. Sieltä hän siirtyi edustajaksi Vaasaan Tanner & Mannerin tukkuliikkeeseen, ja kun mainittu liike lopetti toimintansa 1931, hän jatkoi Vaasassa entisten työtoveriensa kanssa liike-toimintaa. Vuosina 1933—1952 oli hän Tukku-liikkeen Tiilikainen & Seppänen toisena omistajana. Vuodesta 1953 on hän johtanut ja johtaa edelleen omaa tukkuliikettään Vaasassa.

Kauppias Seppäsen realistinen ja sovinnaisuuksista vapaa elämänasenne on tuttu laajalle tuttavapiirille Vaasassa ja ympäröivässä maakunnassa. Tinkimätön työn teon arvostus ja monien jo vuosikymmeniä kestäneiden likeyhteyksien vaaliminen on tunnusomaista hänen yritys-toiminnassaan. Vaikka hän jo varhain siirtyi pois Karjalasta, ovat siteet lapsuu- ja nuoruusajan kokemuspäiriin säilyneet tuoreina ja vahvoina. Metsätys, kalastus ja muu luonnossa tapahtuva toiminta ovat olleet hänen rakkaimpia harrastuksiaan. Karjalaisuus on edelleen hänelle henkisen voiman lähde. — Merkkipäivänään hän oli matkoilla.

— 70 vuotta täytti 3. 6. -69 kauppias Onni Lukin Ilo-mantsin kirkonkylässä. Hän on syntynyt Repolassa, jossa käynyt kansakoulun. Tämän jälkeen hän on ollut eri liikelaitosten palveluksessa. Kauppiasana Ilo-mantsissa hän on toiminut vuodesta 1927 lähtien. Kauppias Lukin on ollut mm. kunnan verolautakunnan sekä Ilo-mantsin säästöpankin isännistön ja hallituksen jäsen.

— 70 vuotta täyttää Antti Kusmin 20. 9. -69 Ashammarissa, Ruotsissa. Hän on syntynyt Vitsataipaleella, Vienassa. Hän kuuluu yhä harvenevaan Vienan vapaustaitelijoiden jämerään joukkoon. Ruotsissa hän on paikkakunnallaan karjalaisuuden tukipylyvä. Hän oli v. 1958 perustamassa Ruotsin suomalaista ortodoksista seurakuntaa ja kuuluu vieläkin sen valtuustoon.

— 70 vuotta täyttää Ulla Tarulinna 25. 7. -69 Ruotsissa, Äbyssä. Hän on kotoisin Vuokkiniemeltä.

— 60 vuotta täytti kaupanhoitaja Paula Home 29. 5. -69 Kuopiossa. Hän on syntynyt Suojärvellä, käynyt kauppakoulun Sortavalassa ja sen päätettyään astui vasta perustetun Kr.kat. Kirjakaupan palvelukseen. Kaupan siirtyttyä sotien johdosta aluksi myyntivirastona toimimaan Kuopiossa ja myöhemmin Joensuussa hän seurasi liikkeen mukana uskollisesti hoitaen sitä. Kun Kuopioon perustettiin Veljeskunnan toinen liike, muutti hän sen hoitajaksi. Kauppa toimii nyt Veljes-Kirjan nimellä Veljeskunnan omistamassa liikehuoneistossa Kauppakatu 55—57.

TUONILMAISIIN OVAT SIIRTYNEET:

— Simo Askola kuoli 22. 5. -69 Helsingissä. Hän oli syntynyt Repolassa 16. 2. 1900. Hän otti osaa Itä-Karjalan viimeiseen kansannousuun v. 1921—22. Kun karjalainen kyykkäpeli elvytettiin v. 1951 Helsingissä, oli hän ensimmäisiä tämän karjalaisen pelin tukijoita. Useaan kertaan hän pelasi Helsingin aunukselaisten edustusjoukkueessa. Suremaan jäi vaimo, o.s. Rahikainen, ja poika perheineen.

— Johannes Hokkanen kuoli 21. 4. -69 Ruotsissa. Hän oli syntynyt 23. 2. 1896 Aunuksen-Karjalassa, Mäntyselän pitäjän Hokanmäen kylässä. Karjalan vapaustaistelijat menettivät hänessä aatteelleen uskollisen heimosoturin. Hänet haudattiin Boråsiin. Suremaan jäi vaimo, o.s. Messonen, (Suojärveltä) ja tytär perheineen.

— Feodosja Härkin, o.s. Vapeikko, kuoli 29. 4. -69 Valtimolla. Hän oli kotoisin Suojärveltä.

— Maanviljelijä Risto Härkin hukkuu 5. 6. -69 Valtimon Polvijärveen ollessaan kalastamassa.

— Maria Vornanen, o.s. Vornanen, kuoli 20. 6. -69 Kontioniemellä. Hän oli syntynyt Korpiselässä 14. 4. 1883.

— Maria Blinnikka, o.s. Mämmi, kuoli 26. 6. -69 Juuassa. Hän oli syntynyt Suistamolla 8. 7. 1884.

— Johannes Vottonen kuoli 13. 4. -69 Helsingissä. Hän oli syntynyt 26. 10. 1916 Ruskealassa ja oli innokas karjalaisuuden ajaja.

— Ivan Dorofejev kuoli 8. 4. -69 Riihimäellä. Hän oli kotoisin Aunuksen-Karjalasta, Munjärven pitäjän Kenäkän kylästä.

— **Martta Tampio**, o.s. Artemjeff, kuoli 31. 3. -69 Kuhmassa. Hän oli syntynyt 5. 3. 1899 Vienan-Karjalassa.

— **Dimitri Selkimäki** kuoli Kuopiossa 16. 5. -69. Hän oli syntynyt Aunuksessa 8. 11. 1891.

— **Outi Kassala** kuoli 30. 5. -69 Kajaanissa. Hän oli syntynyt Vienan Uhtualla 2. 2. 1886.

— **KALEVAN KANSA KERHON** vuosikokous pidettiin Borásissa 1. 2. -69. Johtokunta sai seuraavan kokoonpanon: puheenjohtaja Elmeri Sillanpää, varapuheenjohtaja P. Simonen, sihteeri Emil Sillanpää, rahastonhoitaja L. Nordberg muut jäsenet — Alekski Maksinen, Mirjam Jaakkonen, Mikko Lebedev, Martta Jehkimäinen ja Matti Andriainen. Kerho vietti perinteellistä äitienpäiväjuhlaa Götan juhlasalissa 10. 5. -69. Kahvitarjoilusta vastasivat isät. Ohjelmaa esittivät Tyyne Mitra, Martta Jehkimäinen ja Lebedevin lapset.

MOSKOVASSA: Puolustusvoimain lippujuhlapäivän johdosta järjestivät 4. 6. 69 Suomen Moskovaan akkreditoitu sotilas-, laivasto- ja ilmailuasiamies, eversti, kyykkäveli ja rouva Yrjö Tehola kotonaan Suomen suurlähetystössä Moskovassa vastaanoton.

Neuvostoliiton korkeinta sotilaspäällystä edustivat laivastoamiraali V. A. Kasatonov ja N. N. Amelko, armeijankenraali, Frunzen akatemian johtaja A. T. Stutsenko, ilmavoimien esikuntapäällikkö P. I. Bralko, kenraaliversti C. F. Ushakov, rajavartiostojen päällikkö P. I. Zyrjanov, kenraaliversti M. I. Povalij ja kenraaliversti G. M. Savonenkov, kenraaliluutnantit N. A. Sbytov ja V. I. Filippov sekä M. S. Maslov ja M. A. Sergeitsekin sekä vara-amiraalit G. V. Jurin ja V. N. Aleksejev.

Tilaisuudessa olivat läsnä myös Moskovaan akkreditoidut ulkolaiset sotilasasiamiehet puolisoineen, oman suurlähetystön henkilökunta sekä pääkonsuli Olli Bergman Leningradista.

— **MAO TSE-tungin** ajatuksia: viime vuonna Pekingissä julkaistujen virallisten tietojen mukaan Kiinassa julkaistiin 84,4 miljoonaa »Mao Tse-tungin valittua teosta» neljänä nidoksena. 350 miljoonaa sitaattia, 47,5 miljoonaa erillisten artikkeleiden kokoelmaa, 57 miljoonaa runoteosta. Kokonaisuudessaan ylittää 800 miljoonaa kappaletta. Samanaikaisesti Kiinassa hävitetään miljoonia Kiinan ja maailmankirjallisuuden klassisia teoksia, jotka on julkaistu Kiinassa joskus aikaisemmin. B. Bulatov - (APN)

— **Kobolttia**, tuota kovaa ja sitkeätä metallia, tuotetaan koko maailmassa noin 17.100 tonnia, tästä 62 % Kongossa. Outokumpu Oy:n Kokkolan tehtaiden kobolttituotanto aloitettiin v. 1968 ja se käsitti 500 tonnia eli 7 % maailman tuotannosta. Ensi vuonna tuotanto nousee 1200 tonniin. Puhtaan kobolttin sulamispiste on 1493°C.

KARJALAISTEN KESÄJUHLAT

Kesäjuhlien sarja on alkanut. Niissä soitetaan, lauletaan, kyykätään, muistellaan, pakinoidaan, sukuloidaan ja esitetään omia näkemyksiä.

Salmi-seuran 10-vuotisjuhlaa vietettiin voimallisesti Kuopiossa 7—8. 6. 69. Juhlan järjestäjät antoivat yhä elpyvälle kyykkätoiminnalle kunniasijan. Siitä kertoo tarkemmin heimolettemme kyykkäpalsta. Emäntä Mielonen on käynyt sukuloimassa Petroskoissa. Sieltä hän onnistui käymään kotikonnuillaan. Matkalta hän toi Salmi-terveiset. Paikat ovat entiset, tutut, kieli vain on vieras. Lehtemme lukijoille hyvin tuttu helsinkiläinen Salmin murrekuoro esitti valio-ohjelmaansa murretta »ellentävälle» kotiseutuväelle. Opettaja Pekka Ruotsi, jo Salmin ajoilta tunnettu murrepakinoitsija, ilahdutti yleisöä »starinoillaan» ja Heikki Judin kotipuolen lauluillaan. Pääjuhlassa Kuopion Ammattioppilaitoksen suojissa juhlatervehdyksen esitti Salmi-seuran puheenjohtaja, poliisitarkastaja Aleksanteri Lintu. Martta-Liitossa elämäntyönsä suorittanut Manja Haltia piti juhlaesitelmän, jonka aiheena olivat sisäinen eheys, rauha ja tietenkin karjalaisuus.

Karjalan Liiton 21. kesäjuhla Kouvolassa 14—15. 6. 69 oli juhlista suurin ja juhlayin. Väkeä oli viidettä tuhatta ja runsaasti erilaisia tilaisuuksia ja kilpailuja. Karjalan Sivistysseuran toimesta elvytetty kyykkäpeli on vuodesta vuoteen nousemassa yhä merkityksellisempään arvoon. Joukkuemestaruuskilpailujen A-sarjaan olivat saapuneet kaikki siihen oikeutetut 12 joukkuetta ja B-sarjaan, johon kukin karjalaisseura sai lähettää vain yhden joukkueen, oli saapunut 29 joukkuetta. Kyykkästä lähemmin kyykkäpalstalla. Muista kilpailuista esitämme seuraavat tulokset:

Kantelekilpailu:

Yleinen sarja: 1) Helena Tuupanen, Joensuun Seudun Karjalaiset 25,75 pist., sekä Anna-Liisa Hämäläinen, Kurkijokiseura 25,75 ja 2) Eila Kostamo, Joensuun Seudun Karjalaiset 22,75. — Alle 15-vuotiaiden sarja: 1) Ritva Koistinen, Joensuun Seudun Karjalaiset 27,50 pist., 2) Eija Talo, Iitin Karjalaiset 23,00, 3) Tarja Lehtola, Iitti 21,25, 4) Anita Mattila, Iitti 20,00 ja 5) Kirsti Pylkäs, Iitti 18,50.

Tanhukilpailu:

A-sarja: 1) Kouvolan Karjalaiset, 2) Hyvinkään Karjalaiset ja 3) Turun Karjalaiset. — B-sarja: 1) Haminan Seudun Karjalaisseura ja 2) Kangasalan Karjalaiset. — Vunukat: 1) Uusikaupunki 2) Kangasala, 3) Tampere ja 4) Kouvola.